

Nota

Voor burgemeester en
wethouders/burgemeester

Nummer: 15INT01684

Datum vergadering:

Nota openbaar: Ja

26 MEI 2015

► **Onderwerp: Nieuwe EUREGIO-regeling**

Advies:

Aan college/burgemeester:

1. ingestemd wordt met de regeling voor het grensoverschrijdende openbare lichaam EUREGIO en besloten wordt toe te treden tot dit openbare lichaam op het tijdstip van oprichting daarvan
2. ingestemd wordt met de te heffen lidmaatschapsbijdrage van € 0,29 per inwoner per jaar, dit onder voorbehoud van vaststelling van de regeling voor de lidmaatschapsbijdragen door het Algemeen Bestuur van het grensoverschrijdende openbare lichaam EUREGIO, waarbij tot aan het moment van opheffing van de EUREGIO e.V. de bijdrage van de gemeente voor het grensoverschrijdende openbare lichaam EUREGIO wordt verrekend met de bijdragen van de gemeente voor het lidmaatschap van EUREGIO e.V..
3. in overleg met de raad komen tot de aanwijzing van drie leden en drie plaatsvervangende leden van het Algemeen Bestuur van EUREGIO.
4. ingestemd wordt met het concept-raadsvoorstel/-besluit.

Besluit B en W/burgemeester: *Conform advies*

Korte samenvatting:

Op dit moment heeft EUREGIO de rechtsvorm van ingetragener Verein naar Duits recht. Omdat deze rechtsvorm haar beperkingen kent (Nederlandse gemeenten kunnen bijvoorbeeld niet rechtstreeks lid zijn van EUREGIO e.V.) wordt nu voorgesteld om EUREGIO om te vormen naar een openbaar lichaam. Het Verdrag van Anholt uit 1991 biedt hiervoor een basis. Zodra EUREGIO de status van openbaar lichaam heeft, kunnen Nederlandse gemeenten rechtstreeks lid worden van EUREGIO. Daarnaast biedt deze publiekrechtelijke vorm voordelen bij het uitvoeren van Europese programma's en het ontvangen van financiële middelen, het aangaan van juridische verplichtingen en het ontvangen van subsidies.

Omdat EUREGIO gevestigd is in Gronau, blijft op haar het Duitse recht van toepassing (voor zover het Verdrag van Anholt niet anders bepaalt). De omvorming van EUREGIO naar een publiekrechtelijk lichaam heeft niet of nauwelijks gevolgen voor haar feitelijke werkzaamheden. Omdat ook waterschappen lid kunnen worden van EUREGIO, is in artikel 4, zevende lid onder r. de taak "waterbeheer" toegevoegd.

Het aantal vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur van EUREGIO wordt afhankelijk van de te betalen lidmaatschapsbijdrage (die op € 0,29 per inwoner wordt bepaald). Dit betekent voor de gemeente Hellendoorn een bedrag van € 10.356,--. Daarbij behoort een aantal van 3 vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur. Op dit moment hebben de Nederlandse deelnemers geen afgevaardigden in het Algemeen Bestuur, nu zij geen lid kunnen zijn van EUREGIO e.V.. Wel hebben zij afgevaardigden in de EUREGIO-raad, maar dit "loopt" via de Regio Twente. De gemeente Hellendoorn kent 2 afgevaardigden in de EUREGIO-raad.

Aanleiding:

Hoewel het Verdrag van Anholt sinds 1991 de mogelijkheid bood om EUREGIO op te zetten als een openbaar lichaam, is dit om uiteenlopende redenen nooit gebeurd (zie echter bij "Relevante eerdere besluiten"). Nu wordt de tijd rijp geacht om deze stap te zetten. Eén van de redenen is

dat Nederlandse deelnemers formeel-juridisch geen lid zijn van EUREGIO. Als gevolg hiervan hebben zij geen stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Deelname in de EUREGIO-raad vindt plaats over de band van de Regio Twente. Dat Nederlandse deelnemers formeel-juridisch geen lid zijn van EUREGIO e.V. wordt meer en meer een ongewenste situatie geacht. Daarnaast biedt deze publiekrechtelijke vorm voordelen op het gebied van overdracht van subsidiemiddelen e.d..

Relevante eerdere besluiten:

Op 14 december 1999 heeft de raad al eens besloten in te stemmen met het voorstel tot vaststelling van de Gemeenschappelijke Regeling EUREGIO. Het oogmerk was om EUREGIO toen al de status van openbaar lichaam conform het Verdrag van Anholt toe te kennen. Kennelijk (stukken daarover ontbreken in het dossier) is het toekennen van die status toen niet doorgegaan. Uit een brief van EUREGIO van 25 januari 1999 blijkt wel dat er nog al wat haken en ogen zaten aan deze wijziging. Zo zou een wijziging van het Verdrag van Anholt nodig zijn, hetgeen enkele jaren zou kunnen duren.

Doelstelling:

Wijziging van de huidige rechtsvorm van EUREGIO (een ingetragener Verein naar Duits recht) in een openbaar lichaam volgens het Verdrag van Anholt. Hierdoor wordt het eenvoudiger om Europese programma's uit te voeren en financiële middelen te ontvangen. Bovendien wordt het hierdoor mogelijk dat Nederlandse gemeenten en waterschappen lid worden van EUREGIO. Onder de huidige regeling is dit juridisch niet mogelijk.

Oplossing:

Om aan de hierboven genoemde bezwaren tegemoet te komen is het voorstel EUREGIO om te vormen naar een openbaar lichaam in de zin van artikel 3 van het Verdrag van Anholt. Het Verdrag van Anholt is een verdrag dat op 23 mei 1991 is gesloten tussen de Bondsrepubliek Duitsland, het Koninkrijk der Nederlanden en de Bundesländer Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen. Het verdrag heeft als doel om een efficiënte en doelmatige behartiging van de taken van de deelnemende partijen te bevorderen door middel van grensoverschrijdende samenwerking.

Door de omzetting van EUREGIO naar een openbaar lichaam kunnen ook Nederlandse deelnemers formeel lid worden (met het daaraan verbonden stemrecht).

Daarnaast biedt de status van openbaar lichaam voordelen op het gebied van overdracht van taken door ministeries op die gebieden waarvoor EUREGIO subsidies ontvangt.

Benadrukt wordt dat er geen andere EUREGIO ontstaat: de veranderingen leiden niet tot enig verlies aan inhoud. Evenmin krijgt EUREGIO bevoegdheden, die het nu nog niet heeft (met uitzondering van het gebied "waterbeheer"; zie hierna). Op grond van artikel 5 van het Verdrag van Anholt is een openbaar lichaam niet bevoegd bij verordening algemeen verbindende voorschriften vast te stellen of bij beschikking verplichtingen op te leggen.

Omdat Gronau de vestigingsplaats is van EUREGIO, zal op het openbare lichaam het Duitse recht van toepassing zijn, tenzij het verdrag anders bepaalt (artikel 3, derde lid Verdrag van Anholt). Een voorbeeld van dit laatste is de afvaardiging van vertegenwoordigers van de deelnemers en het afleggen van verantwoording door die vertegenwoordigers. Dit wordt beheerst door het recht van het recht van de betrokken Staat.

Ook voor waterschappen ontstaat de mogelijkheid om lid te worden van EUREGIO nieuwe stijl. In verband daarmee is aan artikel 4, zevende lid onder r. van de regeling de taak "waterbeheer" toegevoegd. De werkzaamheden van EUREGIO blijven echter van adviserende, informerende, ondersteunende en coördinerende aard. Bevoegdheden van deelnemers worden niet overgedragen (zoals bijvoorbeeld wel het geval is bij deelname in Nederlandse openbare lichamen).

Effecten:

- Nederlandse deelnemers worden volwaardig lid van EUREGIO;
- EUREGIO kan in de vorm van een openbaar lichaam op juridisch gebied gemakkelijker opereren.

Planning:

Volgens de planning moet de omzetting van EUREGIO in de vorm van een openbaar lichaam in januari 2016 haar beslag krijgen.

Financiële consequenties:

Onderdeel van het voorstel is om de lidmaatschapsbijdrage voor 2016 vast te stellen op € 0,29 per inwoner. Deze bijdrage is op dit moment € 0,35 voor Nederlandse gemeenten en € 0,28 voor Duitse gemeenten/Kreise. Deze bijdragen worden nu geharmoniseerd. Om tot een gelijke opbrengst te komen als nu het geval is, zou de bijdrage op € 0,2798 per inwoner moeten worden vastgesteld. Om de reserves op peil te houden, wordt voorgesteld de bijdrage op € 0,29 per inwoner vast te stellen. Dit betekent voor de Nederlandse deelnemers een lagere bijdrage van € 0,06 per inwoner. Voor de waterschappen wordt de bijdrage vastgelegd op € 0,02 per inwoner.

Aangezien de gemeente Hellendoorn door de wijziging van de rechtsvorm van EUREGIO lid wordt, zal de betaling van de lidmaatschapsbijdrage niet meer via de Regio Twente lopen, maar zal er een rechtstreekse betaling aan EUREGIO plaatsvinden.

Personele consequenties:

Als gevolg van de omzetting van de rechtsvorm van EUREGIO krijgt de gemeente Hellendoorn het recht om drie leden in het Algemeen Bestuur van EUREGIO aan te wijzen. Daarnaast moeten drie plaatsvervangende leden worden benoemd (artikel 8, zevende lid van de ontwerp-regeling). De (plv.) leden dienen afkomstig te zijn uit de gemeenteraad en/of het college (incl. de voorzitters). Er zal dus overleg met de raad moeten plaatsvinden over de benoeming van de (plv.) leden.

Juridische consequenties:

Zie hierboven.

Informatisering / Automatisering:

N.v.t.

Burger- en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie:

Uw besluit en dat van de burgemeester zal worden meegedeeld aan het secretariaat van EUREGIO, zodra de raad ook een besluit heeft genomen.

Overige consequenties:

Geen.